

Bureau Discriminatiezaken
Noord-Holland Noord

Allen die zich in Nederland
bevinden, worden in gelijke
gevallen gelijk behandeld.
Discriminatie wegens
godsdienst, levensovertuiging,
politieke gezindheid, ras,
geslacht of op welke grond
dan ook, is niet toegestaan.

Discriminatie klachten

2021

**Art.1 Bureau Discriminatiezaken
Noord-Holland Noord**

Discriminatieklachten in 2021

In 2021 zijn er 354 klachten van discriminatie geregistreerd bij Art.1 NHN. Daarvan kwamen 225 rechtstreeks binnen bij ons bureau, de 'reguliere meldingen'. Daarnaast hebben wij 129 meldingen geregistreerd van mensen die discriminatie meldden bij de Politie Noord-Holland¹.

	2021	2020	2019
Reguliere klachten Art.1 NHN	225	164	86
Meldingen via Politie NH	129	159	190
Totaal	354	323	276

Wederom flinke stijging aantal klachten bij Art.1 NHN

Het aantal klachten dat door inwoners bij Art.1 NHN is ingediend (de 'reguliere klachten'), is wederom behoorlijk gestegen ten opzichte van het vorige jaar. Dit wordt, evenals vorig jaar, voornamelijk verklaard door de overheidsmaatregelen inzake corona en de uitwerking ervan in de praktijk. Waren het in 2020 het 'coronalied' en de mondkapjesplicht; in 2021 zorgen de coronamaatregelen als het coronatoegangsbewijs voor 114 van de 225 gemelde discriminatie ervaringen.

Coronabijwerkingen in de cijfers

De effecten van deze meldingen op de jaarcijfers, worden op heel specifieke plekken zichtbaar.

- Bij de *discriminatiegronden* is er een grote stijging bij '*niet wettelijke gronden*' en '*handicap en chronische ziekte*'. Geweigerd worden in een restaurant, een pretpark, bij je sportclub, etc., omdat je niet gevaccineerd bent of omdat je geen QRcode kan of wil tonen, valt niet onder de discriminatie wetgeving. Als mensen vanwege een chronische ziekte of handicap geen vaccinatie wilden of mochten, is het geregistreerd onder de discriminatiegrond 'handicap en chronische ziekte'.
- Bij de *aard van de discriminatie* zien we de coronabijwerking in de categorie '*omstreden behandeling*', omdat het gaat om de uitwerking van regels en om toegang geweigerd worden.
- Bij *maatschappelijk terrein* is het effect van de meldingen over coronamaatregelen vooral terug te zien bij 'collectieve voorzieningen', omdat overheidsmaatregelen hieronder vallen.

Discriminatiegronden

In wetgeving worden verschillende gronden benoemd en deze gronden zijn leidraad in de klachtbehandeling van Anti Discriminatie Voorzieningen (ADV's). Klachten die ingediend worden, worden zo veel als mogelijk is geregistreerd aan de hand van één van deze wettelijk genoemde gronden.

In Tabel 1 staat het aantal klachten, zowel in absolute als relatieve cijfers, per grond weergegeven; het gaat om cijfers van de afgelopen drie jaar waarbij de cijfers van Art.1 NHN en de politie bij elkaar zijn opgeteld.

---

¹ De politie houdt ADV's op de hoogte van meldingen en aangiften die bij hen binnenkomen waarin discriminatie een rol speelt. Voor Art.1 NHN wordt dit geleverd door de Politie Noord-Holland.

Tabel 1: Klachten naar Discriminatiegrond (Art.1 NHN en Politie NHN)

Grond	2021		2020		2019	
Afkomst/Ras*	152	41%	245	72%	164	56%
Niet wettelijke gronden	109	30%	11	3%	10	3%
Handicap/Chronische ziekte	44	12%	33	10%	10	3%
Godsdienst**	17	5%	14	4%	14	5%
Seksuele gerichtheid	16	4%	9	3%	61	21%
Geslacht	13	4%	14	4%	17	6%
Leeftijd	12	3%	6	2%	12	4%
Nationaliteit	2	1%	6	2%	2	1%
Arbeidscontract	1	0%	0	0%	0	0%
Burgerlijke staat	1	0%	0	0%	0	0%
Levensovertuiging	1	0%	0	0%	0	0%
Politieke overtuiging	1	0%	0	0%	1	0%
Arbeidsduur	0	0%	0	0%	0	0%
Totaal***	369	100%	338	100%	291	100%

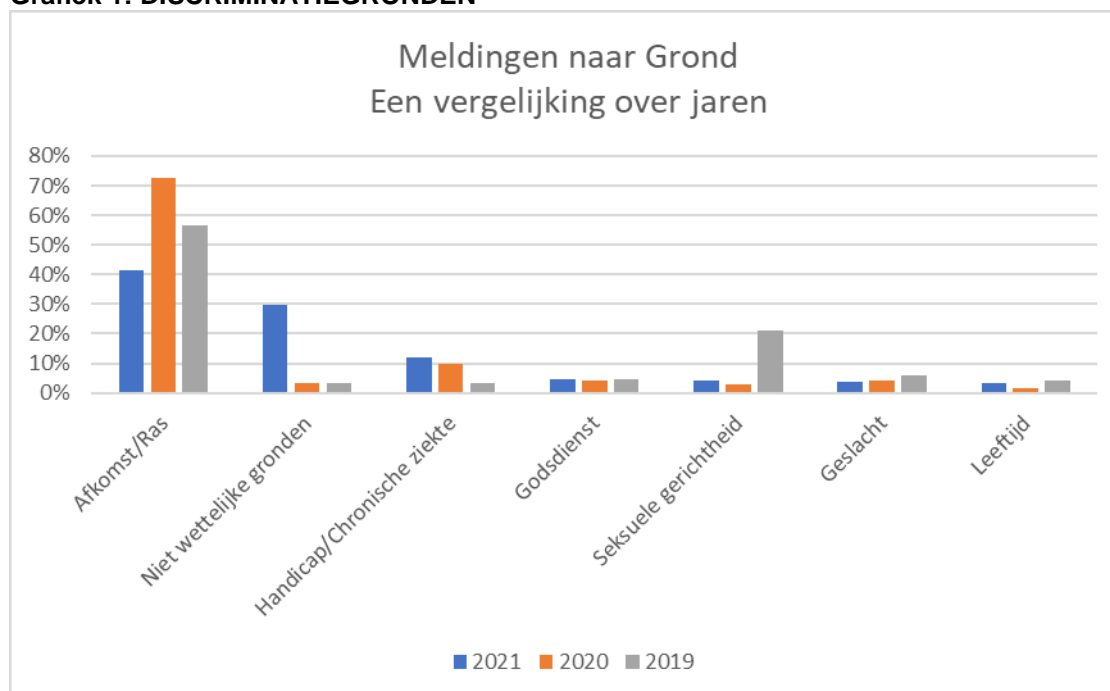
Bron: klachtenregistratie Art.1 NHN

*inclusief 25 x antisemitisme

**inclusief 14 x moslimdiscriminatie

***omdat er bij sommige meldingen meer dan één grond wordt geregistreerd, is het totaal aantal gronden groter dan het totaal aantal meldingen.

Grafiek 1: DISCRIMINATIEGRONDEN²

Top 3 gronden waarover gemeld is in 2021:

1. Afkomst/Ras/Huidskleur (152 keer)
2. Niet wettelijke gronden (109 keer)
3. Handicap/Chronische ziekte (44 keer)

² Ten behoeve van de leesbaarheid van grafiek 1 staan alleen de qua meldingsaantallen meest relevante gronden weergegeven.

Discriminatie op grond van Afkomst / Ras / Huidskleur

Ondanks de coronabijwerkingen gaan ook dit jaar weer de meeste klachten (41%) die in 2021 bij Art.1 NHN en bij de politie zijn binnengekomen over rassendiscriminatie. Dit betreft ras, afkomst en huidskleur. Het relatieve aandeel fluctueert per jaar, maar is altijd ruimschoots de vaakst gemelde grond.

Dit jaar gaan deze klachten het vaakst over discriminatie vanwege een donkere huidskleur (34%) en kwamen ze van Nederlanders met een migratieachtergrond (33%). 16% van de meldingen ging over anti-joodse discriminatie.

Niet wettelijke gronden

Soms ervaren mensen discriminatie of ongelijke behandeling, maar staat het niet omschreven in de antidiscriminatiewetgeving. Wij behandelen en registreren deze meldingen wel, omdat ze een belangrijk signaal kunnen zijn voor een maatschappelijk probleem.

Dit jaar heeft de invoering van het verplichte coronavaccinatie bewijs ervoor gezorgd dat veel ongevaccineerde inwoners van Noord-Holland Noord melding hebben gemaakt van discriminatie. Het gaat om een aantal van 109. Vele van deze melders veronderstelden dat dit viel onder de grond handicap en chronische ziekte. Immers, niet gevaccineerd zijn is "iets medisch". Dit was echter alleen het geval als je vanwege een handicap of chronische ziekte niet gevaccineerd kan of mag worden. De antidiscriminatiebureaus in Nederland en het College voor de Rechten van de Mens hebben zich met veel aandacht gebogen over het vraagstuk wanneer wel en wanneer geen sprake is van ongelijke behandeling met betrekking tot het coronatoegangsbeleid³. Van discriminatie zou sprake kunnen zijn als het 2G beleid wordt ingevoerd.

Handicap/Chronische ziekte

In 2021 zijn er 44 klachten op grond van handicap en chronische ziekte ingediend. 28 hiervan zijn onderdeel van de 'coronabijwerkingen'. Andere klachten kwamen bijvoorbeeld van melders die bij sollicitatie en in hun leefomgeving te maken hadden met stigmatisering wegens een verleden met psychoses. Ook was er een aantal melders die niet werden aangenomen bij een sollicitatie met als reden hun beperking, zoals stotteren, autisme en dyslexie.

Maatschappelijke terreinen

Discriminatie kan zich op verschillende terreinen (locaties) in de maatschappij voordoen. In tabel 2 zijn de klachten weergegeven per maatschappelijk terrein. Het gaat om cijfers van de afgelopen drie jaar waarbij de cijfers van Art.1 NHN en de politie bij elkaar zijn opgeteld.

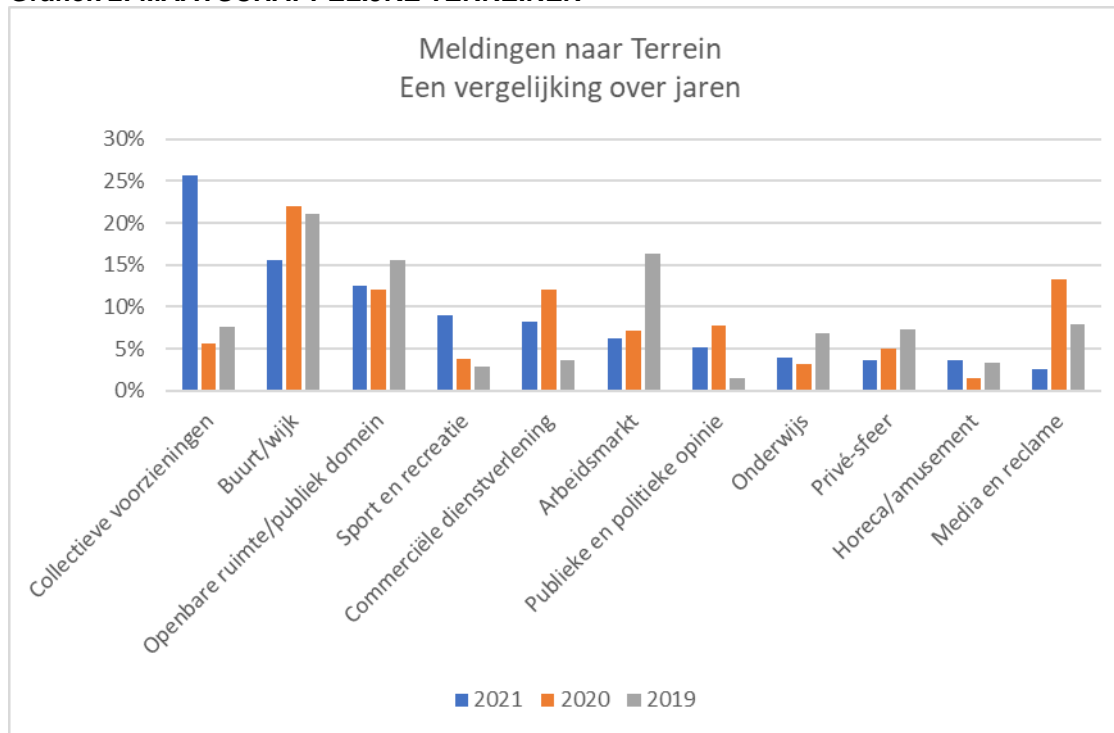
Tabel 2: Klachten naar Maatschappelijk terrein (Art.1 NHN en Politie NHN)

Terrein	2021		2020		2019	
Collectieve voorzieningen	91	26%	18	6%	21	8%
Buurt/wijk	55	16%	71	22%	58	21%
Openbare ruimte/publiek domein	44	12%	39	12%	43	16%
Sport en recreatie	32	9%	12	4%	8	3%
Commerciële dienstverlening	29	8%	39	12%	10	4%
Arbeidsmarkt	22	6%	23	7%	45	16%
Publieke en politieke opinie	18	5%	25	8%	4	1%
Onderwijs	14	4%	10	3%	19	7%
Privé-sfeer	13	4%	16	5%	20	7%
Horeca/amusement	13	4%	5	2%	9	3%
Media en reclame	9	3%	43	13%	22	8%
Huisvesting	6	2%	14	4%	3	1%
Politie/OM/Vreemdelingendienst	6	2%	2	1%	5	2%
Overig en Onbekend/n.v.t.	2	1%	6	2%	9	3%

³ <https://mensenrechten.nl/nl/nieuws/noodzaak-van-2g-beleid-en-uitbreiding-coronatoegangsbevijs-onvoldoende-aangetoond>

Totaal	354	100%	323	100%	276	100%
---------------	------------	-------------	------------	-------------	------------	-------------

Grafiek 2: MAATSCHAPPELIJKE TERREINEN⁴

Top 3 maatschappelijke terreinen waarover gemeld is in 2021:

- 1) Collectieve voorzieningen (91 keer)
- 2) Buurt/wijk (55 keer)
- 3) Openbare ruimte, publiek domein (44 keer)

Collectieve voorzieningen

Collectieve voorzieningen zijn voorzieningen vanuit de overheid die iedereen ten goede komen. Zoals onderwijs, afvalophalendiensten, buurthuis activiteiten en natuurlijk antidiscriminatievoorzieningen. Overheidsbeleid valt ook onder dit terrein. En hier wordt de eerder besproken coronabijwerking weer zichtbaar: het overheidsbeleid betreffende de coronamaatregelen was iets waar velen zich in 2021 door gediscrimineerd voelden.

Buurt/wijk

Discriminatie ervaringen in de directe woonomgeving zijn al jaren veelvoorkomend; buurt/wijk is daarmee een terrein waarop veel zaken zich afspelen. De incidenten zijn vaak vijandig van aard en gaan voornamelijk over de grond afkomst/ras (66%).

Openbare ruimte

De openbare ruimte is een vaste klant in de top 3. Veel politieregistraties gaan over dit terrein. Incidenten op straat, in parken of andere plekken waar mensen elkaar tegenkomen, betreffen vaak onheuse bejegening of schelden, maar ook agressie die geuit wordt. In 2021 ging 84% van deze meldingen over de discriminatiegrond ras/afkomst. Mensen krijgen soms tijdens een ruzie racistische opmerkingen naar hun hoofd. Maar ook zonder opmerkingen worden zij soms even gewezen op hun donkere huidskleur (*Wegwezen vieze vuile kanker zwarte! Is een voorbeeld*). Dit laatste geldt overigens ook voor moslims. Mensen op straat die ineens heel boos reageren op religieuze kleding is iets dat bijvoorbeeld moslima's zomaar kan overkomen.

⁴ Ten behoeve van de leesbaarheid van grafiek 2 staan alleen de qua meldingsaantallen meest relevante gronden weergegeven.

Waar komt wat het meeste voor

In de onderstaande kruistabel (tabel 3) is af te lezen waar een bepaalde discriminatiegrond vooral voorkomt. In deze tabel zien we dat discriminatie ervaringen op de grond ras/afkomst op alle terreinen voorkomen. Het vaakst in burensituaties en op de openbare weg. Dit jaar geldt ook voor de discriminatieklachten op basis van 'niet wettelijke gronden' dat deze zich op veel terreinen afspeelden. Hoewel het vaakst op het terrein collectieve voorzieningen (waaronder overheidsbeleid valt), van melders die 'gewoon' in het algemeen tegen het overheidsbeleid waren, werden er ook meer specifieke ervaringen gemeld, die terug te zien zijn op de werkvloer, bij sportscholen en hobbyclubs, en in de horeca.

Tabel 3: Gronden gekruist met terreinen⁵

Discriminatiegrond x Maatschappelijk terrein	Afkomst/ras	Niet wettelijke gronden	Handicap/Chronische ziekte	Geslacht	Godsdienst	Seksuele gerichtheid	Leeftijd
Arbeidsmarkt	10	2	4	2	1		5
Buurt/Wijk	38	5	2	2	3	6	2
Collectieve voorzieningen	7	59	20	2			2
Commerciële dienstverlening	8	3	10	3	1	1	2
Horeca/amusement	4	10				1	
Huisvesting	2	3	2		1		
Media/Reclame	3	4	1				1
Onderwijs	9	2		2	2		
Openbare ruimte/publiek domein	37			4	4	3	
Politie/OM	5	1		1			
Privésfeer	11					3	
Publieke/politieke opinie	7	3		5	5	2	
Sport/recreatie	10	16	4				

Aard: om welk gedrag ging het?

De wijze waarop discriminatie wordt geuit noemen we de aard van de discriminatie. Vijandige bejegening omvat vooral beledigende scheldpartijen en bekladdingen. Omstreden behandeling gaat over 'anders behandelen' en uitsluiting. Je voelt dat het niet klopt, maar het is minder expliciet. Bijvoorbeeld mensen die keer op keer niet worden uitgenodigd voor een sollicitatie omdat 'anderen beter in het profiel pasten', of er wordt wel vriendelijk beleefd naar je gelachen door de medewerker, maar de klant na jou wordt veel uitgebreider en beter geholpen.

Over het algemeen komen de meeste klachten over 'omstreden behandeling' bij Art.1 NHN terecht. Meldingen over schelden, agressie, bedreiging en mishandeling komen vaker bij de politie binnen. Meestal is het aandeel vijandige bejegening in het totaal aantal registraties groter. Door de coronabijwerkingen is het aandeel 'omstreden behandeling' dit jaar nagenoeg gelijk.

⁵ Ten behoeve van de leesbaarheid van tabel 3 staan alleen de qua meldingsaantallen meest relevante gronden weergegeven.

Tabel 4: Klachten naar Aard (Art.1 NHN en Politie NHN)

Aard	2021		2020		2019	
Vijandige bejegening	177	45%	230	66%	189	61%
Omstreden behandeling	176	45%	85	24%	52	17%
Bedreiging	29	7%	22	6%	31	10%
Geweld	12	3%	7	2%	26	8%
Overige geweld	1	0%	2	1%	11	4%
Onbekend	0	0%	2	1%	1	0%
Totaal	395	100%	348	100%	310	100%

Klachten per gemeente

Hoe vaak is er gemeld per gemeente? In tabel 5 staat hiervan een overzicht.

Om de aantallen ook in een relatief perspectief te plaatsen is ook het aantal klachten per 1000 inwoners berekend.

Een leeswijzer bij deze tabel: het cijfer dat bij Art.1 NHN per gemeente wordt genoemd is een combinatie van de klachten van inwoners, die gaat over discriminatie binnen hun eigen gemeente óf in een andere gemeente (uitgangspunt: 'woonplaats melder'), plus de klachten van mensen die discriminatie hebben ervaren in deze gemeente, maar zelf in een andere gemeente wonen (uitgangspunt: 'plaats voorval'). Dit laatste komt met name voor in de centrumgemeenten. Dubbeltellingen zijn hier uit gehaald.

Tabel 5: Klachten per gemeente

Gemeente	Art.1 NHN	Politie	Totaal
Alkmaar	67	33	100
Bergen	6	6	12
Castricum	7	3	10
Heerhugowaard	23	15	38
Heiloo	8	0	8
Langedijk	13	4	17
Hoorn	21	28	49
Drechterland	4	3	7
Enkhuizen	11	2	13
Koggenland	12	2	14
Medemblik	9	4	13
Opmeer	5	0	5
Stede Broec	6	1	7
Den Helder	27	17	44
Hollands Kroon	11	6	17
Schagen	13	3	16
Texel	4	2	6